

DECISIO SACRAE ROTÆ ROMANÆ

In causa Valentina decimarum de Ayora.

Die Luna 9. Decembris. 1602.

CORAM R. P. D. PENIA.

IGORE literarum si in euidentem fel. re. Leonis Papæ decimi anno 1515. Episcopus Theanen. qui erat Canonicus Ecclesiæ Valentini & Decanus Ilerdensis, qui tunc Valentini commorabatur, quibus literæ directæ fuerant, asserentes maius pretium, quod à 60. annis citra ex fructibus decimalibus titulo locationis haberi potuerat, fuisse libr. 227. cum dimidia, & quia sic erat magis expediens, & utile Canonicis, & mensi capitulari, concesserunt in perpetuum Don Cherubino de Centelles Domino temporali Oppidorū Vallis

de Ayora titulo arrendamenti, seu locationis fructus, redditus, & prouentus, ac iura decimalia prædictorum locorum pro annua responsione libr. 120. pro medietate Iurium decimalium, quæ ad capitulum spectabat; & hanc Iudicum exequutorum declarationem, & sententiam Capitulum, & Canonici Valentini approbauerunt, & super huiusmodi alienatione perpetua publicum instrumentum confecerunt.

Cum verò Cherubinus, & eius successores ab eo tempore hoc ius decimandi habuissent, & Capitulum Valentinum nullam, & inuvalidam concessionem fuisse prætenderet, causa introducta in Rota, decretoque processu per audientiam contradictarum, quia D. Petrus de Centelles memorati Cherubini successor legitime citatus comparere neglexit, dubitavi, An alienatio iuris decimandi fructus Vallis de Ayora à Canonicis, & Capitulo Valentino q. Don Cherubino de Centelles, & licentia de alienando concessa, fuerint nullæ, & inuvalidæ, eoque bis proposito die 27. Nouembris, & 9. Decembris Rota censuit nullas, & inuvalidas fuisse.

Quia licet decimæ laicis ad vitam locari possint, non tamen possunt illis locari in perpetuum. Concilium Lateranen. sub Alex. 3. cap. 14. §. prohibemus, relatum in cap. prohibemus. de decim. glos. in terminis, & communiter approbata in c. quamuis in verb. concesserit de decim. vbi Host. nu. 2. in verb. concesserit. Anchar. nu. 5. & 7. Abb. nu. 4. vers. sed quia. Anton. de Butr. nu. 8. vers. concludit glos. idem Abb. in cap. ad hæc. nu. 4. vers. in effectu. vbi Collectarius nu. 7. vers. cuius gratia eodem titulo. Card. in c. cum apostolica nu. 4. de his quæ fiunt à Præl. sine cons. Capituli. 10. Andr. in c. 2. §. sanè nu. 3. in fin. de dec. lib. 6. & ibi Gemin. nu. 5. vers. sed hoc. Philipp. Franc. nu. 2. in princ. Feder. de Sen. cons. 52. nu. 1. vers. Item decima. Ias. cons. 73. nu. 19. vers. 4. moueor lib. 3. Rota apud Mohed. decis. 7. & 18. tit. de locat.

Nec Cherubino suffragabatur facultas, vel confirmatio apostolica, quia in ea non fuerat de rogatum Concilio generali Lateranen. prohibenti, ne decimæ in laicos transferantur. d. c. prohibemus. de decim. & tamen derogatio omnino erat necessaria. cap. ex parte. de capell. Monach. c. non nulli. §. 1. in fin. de rescrip. vbi notant communiter Canonistæ, & sæpe Rota censuit & signanter in causa Vlisbonen. decimarum die 24. Nouembris. 1583. coram bo. me. Reboisterio, & in vna Oriolen. decimarum die 21. Maij, & die 9. Iunij. 1586. coram bo. me. Orano, & in causa Valentina decimarum 9. Iunij. 1597. coram D. meo Pamphilio Rotæ Decano, & pro regula firmatur in alia Oriolen. decimarum inter Episcopum Oriolen. & Dominos temporales, die 8. Februarij. 1588. coram bo. me. Orano, & est in terminis decisio Rotalis apud Mohed. 7. tit. de locat.

Minus suffragabatur eidem clausulæ generales. non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus apostolicis; quia quando requiritur specialis derogatio, illæ non sufficiunt. Dec. in cap. 1. nu. 8. de Ind.

Iud. in prima lectur. Archid. in rubr. nu. 2. vers. vel dic planius. de constit. lib. 6. Covarruias in epitom. lib. 4. decretal. tit. de sponsal. par. 2. relectionis cap. 8. §. 9. nu. 6. vers. quibus ego addo.

Sed neque proderat Don Cherubino, eiusq; successoribus derogatio expressa literarū Sixti quarti prohibentis fieri locationes Dominis temporalibus in Ciuitate, & Diocesi Valentina. Quia responsum fuit constitutionem Sixti prohibere fieri locationes, Concilium autem Lateranen. prohibere fieri alienationes perpetuas, qualis erat hæc, de qua agebatur. Rursus cum constitutio non esset Conciliaris, de derogatione ipsius non inferebatur derogatio Concilij generalis *Dec. cons. 341. nu. 10. in princ. Philippus Probus ad Monach. in cap. cum in tua. nu. 23. & 24. de consuetud. lib. 6. & fuit decifum in vna Cöchen. exemptionis decimarum die 17. Martij. 1589. coram bo. me. Orano.*

Rursus non suffragabatur clausula, *Quorum tenores*, quæ nullius est effectus, quando non est facta mentio de eo, cuius derogatio est necessaria *Verallus decif. 121. incip. clausula. par. 1.*

Non obstat obseruatiã octuaginta, & amplius annorū, quia cum de titulo inualido constaret, ipse temporis decursus non potuit tribuere iustam causam præscribendi decimas, quarum laici tam ante, quam post Concilium semper fuerunt incapaces. *Verallus decif. 241. incip. decimarum incapaces par. 1. Guidobonus in vna Ispalen. decimarum de Tribuxena decif. 61. incip. in vna Ispalen. Solis enim clericis competit ius accipiendi decimas. S. Thomas 2. 2. quæst. 87. art. 3.*

Neque poterat suffragari illa prætensio sæpe in alijs causis inculcata, quod istæ decimæ fuerint profanatæ ex donatione earum Regi Aragonum facta per Papam, quasi per talem donationem, & translationem in laicum fuerint effectæ laicales, & consequenter instar aliarum rerum profanarum potuerint præscribi, præsertim in hoc casu, in quo vigore tituli præambuli à Papa habiti licet inualidi Don Cherubinus, & eius successores habuerūt bonam fidem.

Quia (quicquid sit de illo articulo, An per donationem decimarum laicis factam illæ dicantur verè profanari) fuit responsum, quod quamprimum fuerunt à Rege retrodonatæ Ecclesiæ sumpserunt suam primæuam naturam, & effectæ fuerunt spirituales, vt in his terminis censuerunt *Oldradus cons. 91. incip. venit in dubium nu. 2. Petrus Rebuffus in tract. de decim. q. 10. nu. 50. vers. & vbi decimæ sunt feudales, Rhenatus Choppinus lib. 3. de dominio Franciæ tit. 23. nu. 8. vbi ait decimarum sacrum ius viris militaribus attributarum, vbi ad Ecclesiam redierint, postliminio pristinam sacræ rei recipere conditionem, & fuit decifum in causa Valentina decimarum de Cotalba die 10. Decembris 1601. coram D. meo Litta. vers. nec placuit Dominis illud motiuum.*

Postremo modus etiam procedendi, quo exequutores vsi fuerant, satis visus fuit Dominis suspectus, super eo tamen non fuit factum fundamentum, quia ex supradictis constabat de clauo bono iure Ecclesiæ, & malo iure DD. de Centelles.

Atque ex his fuit conclusum contra Don Petrum de Centelles successorem D. Cherubini.

